

Alevi Gencin Yol Haritası

Remzi KAPTAN

Alevi Gencin Yol Haritası

Remzi KAPTAN

Remzi Kaptan, 1976 yılında dünyaya geldi.

Remzi Kaptan, kişilik bilincine ulaştıktan sonra terciğini Alevilik yoluna hizmetten yana yaptı. Bu terciğın gereğı olarak Alevilik yoluna hizmetini sürdürmeye devam ediyor.

İletişim için: remzi.kaptan@yahoo.com

Giriş

- 1. Aleviliğe İnanmak/İkrar Vermek**
- 2. Ehlibeyt ve Ehlibeyte Bağlılık**
- 3. İbadetimiz Cemdir**
- 4. Hz. Ali**
- 5. Dört Kapı Kırk Makam**
- 6. Muharrem Orucu**
- 7. Kerbela ve İmam Hüseyin**
- 8. Hizmet Etmek**
- 9. Musahiplik**
- 10. Hızır**
- 11. Delili Uyandırmak**
- 12. Can Ölmez**

Giriş

Alevilik Hak yolu ve hakikat inancıdır. Aleviliği en doğru şekilde yaşamak/yaşatmak, gelecek kuşaklara aktarılmasını en uygun yöntemlerle yapmak daha çok Alevi gençlerinin sorumluluğundadır.

Alevi gençlerine -ve elbette ilgili herkese- kabaca bir yol haritası çizdik.

Asırlardır sayısız erenin, yol sürenin bizlere bırakmış olduklarını uygun bir lisanla anlatmaya çalışıyoruz. Bunu geliştirmek, büyütmek, detaylandırmak da bu yolun doğruluğuna inanan herkesin görevidir. Dolayısıyla bu tamamlanmış bir çalışma olmayıp, tamamlanması gereken bir çalışmanın önsüzü, indeksi niteliğindedir.

Altta bazı temel başlıklar ve bu başlıkların açıklamaları olacak. Lütfen bu başlık olarak yazdığımız kavramların içeriğinin Alevilik inancı çerçevesinde doldurulduğunu bilelim. Yani bu kavramlara biz Alevilerin yükledikleri anlamlar ile Sünnilerin veya Şiiilerin yükledikleri anlamlar bir ve aynı değildir. Kavramlar aynı, fakat içerik Sünnilerin ve Şiiilerinkinden farklıdır. Misal olarak Ehlibeyt kavramını verebiliriz. Biz Alevilerin Ehlibeyt algısı ve bunun inancımıza, ibadetimize yansımaları ile Sünnilerin ve Şiiilerin Ehlibeyt algılamaları bir birinden oldukça farklı ve ayrıdır.

1. Aleviliğe İnanmak/İkrar Vermek

Alevilik bir inançtır. Köken olarak Alevi olmak, başka bir deyimle Alevi inançlı bir anne-babadan dünyaya gelmiş olmak, Aleviliğin yaşandığı ve yaşatıldığı bir atmosferde dünyaya gözlerini açmak ve büyümek bir şans olmakla beraber kişiyi otomatik olarak tam anlamıyla Alevi yapmıyor.

Alevi olmak ikrar vermektir.

İkrar sözdür. Söz vermek ve sözünün gereklerini yaşamında ortaya koymak, sözüne, yani ikrarına bağlı kalarak bir yaşam sahibi olmaktır.

Alevi olmak isteyen, Alevi inancına uygun bir yaşamın sahibi olmak isteyen, Aleviliğin kişiyi manevi boyutta anlamlı ve mutlu yaşama götüren yol olduğuna kanaat getiren her kişi ikrar vermek durumundadır. Bu verdiği ikrarında gereklerini ömrünün sonuna dek uygulamakla yükümlüdür.

Verdiği bu ikrarla kişi bundan sonraki hayatında inancın gerektirdiği gibi bir yaşamın sahibi olacağına, yani eline, beline, diline bağlı kalacağına, eşine, aşına, işine sadık olacağına, asla kimseyi dininden ve ırkından dolayı hor görüp aşağılamayacağına, insan katletmeyeceğine, kısacası doğruluk ve dürüstlük ülküsünde bir yaşam süreceğine söz veriyor.

Kişi hiç bir etki ve baskı altında kalmadan, tamamen özgür iradesi ile ikrar veriyor. İkrar verdiğinde ona söylenen gelme gelme, dönme dönme düsturudur. Bundan kasıt; 'bu yolun kuralları şunlar şunlardır. Madem bu yola girmek istiyorsun, o halde bu kurallara uy ve bu yolun ilkelerini yaşamında praktize

et. Bu bilinç ve düşünce ile ikrarını ver. İkrarında durmayacaksan, yolun kurallarını çiğneyeceksen, yoldaki işaretleri hiçe sayacaksan, o halde ikrar verme'.

'Öl ikrar verme, öl ikrarında dönme 'de aynı ilkelere işaret etmektedir.

2. Ehlibeyt ve Ehlibeyte Bağlılık

Alevi inancının temelini Ehlibeyt sevgisi ve bağlılığı oluşturuyor.

Anlam olarak Ehlibeyt, Hz. Muhammed'in ailesi demek. Bu aile Hz. Muhammed, Hz. Ali, Hz. Fatma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'den oluşmaktadır.

Ehlibeyt bir nurdur.

Ehlibeyt Hakkın nurunun yer yüzüne yansımasıdır.

Ehlibeyt bir bütündür.

Alevilik inancı bir Ehlibeyt inancıdır. Ehlibeyt sevgisinin, bağlılığının biçimlendirdiği bir inançtır. Bunu yok etmek, yok saymak Aleviliği yok etmektir.

Alevilik inancının temeli olan Ehlibeyti yok etmek demek, Alevileri köksüz bırakmaktır. Kökleriyle bağları kopmuş olan bir toplum boşlukta yalpalanmaya ve kısa bir süre sonrada yıkılıp yok olmaya mahkumdur.

Ehlibeyt neden önemlidir?

Ehlibeyt Hakkın nurudur. Tüm kirlerden, günahlardan, hatalardan, yanlışlardan arınmışlıktır.

Ehlibeyte iman ve inanç Hakkın birliğine, varlığına inançtır. Onun gelmiş geçmiş tüm peygamberlerine ve son peygamber Hz. Muhammed'e inançtır. Erenlerin serdarı ve cümle insanların velisi, velayet makamının sahibi Hz. Ali'ye bağlılıktır. 12 İmamlara ve onların yolundan giden nice sayısız

erene, yolu dosdoğru sürmüş olanlara, bu kadim yolun, Hak inancının bu günlere gelmesine vesile olmuş olan, canları pahasına bu yolun değerlerini savunup korumuş olanlara bağlılıktır.

Ehlibeyt bağlılık tevella-teberra ilkeleri seklinde netleşmiştir.

Tevella Teberra ne anlama geliyor?

Tevella= dostluk kurma, dost olma anlamına geliyor.

Teberra= uzak durmak anlamına geliyor.

Biz Aleviler için Tevella ve Teberra'nın manası ise Ehlibeytin dostlarına dost, düşmanlarına düşman olmak anlamına geliyor.

Tevella-Teberra iyiden, güzelden, haktan, haklıdan yana olmak; zalime, sömürücüye, haksıza, riyakara da karşı olmak anlamına geliyor. Bu anlamıyla bir duruşu, tavrı sembolize ediyor.

Ehlibeytin şahsında bir bütün halinde doğrulardan taraf olmayı, haksıza karşı olmayı temsil ediyor.

3. İbadetimiz Cemdir

Bilindiği gibi ibadet iki şekilde yapılmaktadır. Bireysel olarak tek başına yaptığımız ibadet ve toplu olarak hep birlikte yaptığımız ibadet.

Bireysel olarak yaptığımız ibadetimizde şekil yoktur. Günün her saati, her dilde, her şekilde yüce Yaratıcıya yakarabilir, cümle varlığı var edenle hemhal olabiliriz.

Toplum olarak hep birlikte yaptığımız ibadetimiz ise cemdir.

Son yüz yıldır kendinden mahrum kalan dimağların tekrar öze dönüşlerinin en esaslı yolu cemlerden, cem olmaktan geçer. Toplumsal düzenin ve bireysel iç huzurun yolu, yani kendisiyle, doğayla ve çevresi ile barışık bir kişilik olabilmenin yolu; yüz yılların ötesinden süzülüp gelen değerlerle buluşmaktan geçer.

Cem; huzuru arayanların, düzeni mükemmel şekilde kurup kurumlaştırmak isteyenlerin, kendini bilmek isteyenlerin, arınıp aklanmak isteyenlerin, ölüp yeniden doğmak isteyenlerin, sırrı hakikate ermek isteyenlerin, var olmak için yok olmayı göze alanların, semah dönüp gökyüzüne ağaların... dır.

Cem, ikrar verip ikrarına sadık olanlarındır.

Dara durmaktır cem, Mansur misali.

Aşkınlığın, yüceliğin yaşandığı, yaşatıldığı meydana cem meydanı. Cem meydanı yer ile göğün birleştiği, eğrini düz

olduğu, yalanın yersiz olduğu, lokmanın sadece helal olanın yer aldığı bir meydandır.

Hakkın ve can`ın esas olduğu, bir olduğu meydandır cem meydanı.

Cem; mükemmelliğe, insanı, İnsani Kamil olmaya götüren yoldur.

Cem arınmaktır, rızalıktır, kişinin kendisi de cahil cümle varlıkla barış içinde olması, Hakkın divanında, halkın huzurunda olmasıdır.

Dilsizin dile geldiği, haksızın sus pus olup özüne yöneldiği, cümle kainatın o an olup anın cümle zamanlar olduğu yerdir cem meydanı.

Cem öyle klasik bir ibadet değildir. Rızalığın esas alındığı, kulun kuldan razı olması ve Hakkında kullarından razı olmasının temel ilke olduğu bir ibadettir. Herkesin, cem meydanına eşikten adımını atıp içeri giren herkesin yek can olup dünya, kainat, geçmiş ve gelecek zaman ile birleşip o an olduğu bir ibadettir.

Hakkın ve halkın birliğidir cem.

Cem ibadetimiz bireysel mutluluk olduğu kadar, toplumsal düzen demektir.

4. Hz. Ali

İnsanlık tarihi, tarihi şekillendirmiş, akışını değiştirmiş, yön vermiş, uygarlıklara esin kaynağı olmuş, sayısız insanın ölümüne, yoksulluğuna ve yine sayısız insanın refahına sebep olmuş çokça kişiliklerle; yiğit ve kahraman kişiliklerle, bir işaretiyle milyonları ölüme gönderecek kadar güçlü kişiliklerle doludur. Akıl almaz dehalar olan bu önder kişilikler, yetenekleri oldukça gelişmiş olan bu liderlerin yaşadıkları zaman çokça sevenleri olmuştur. Onlar için insanlar ölüme gitmişlerdir.

Dediğimiz gibi bunlar insanlığın kaderinde etki sahibi olmuş kişiliklerdir. Ancak Hz. Ali bütün bu kişiliklerin üzerinde olan bir kişiliktir. Dolayısıyla Hz. Ali'ye olan aşk, bağlılık, sadakat bu tür lider kişiliklere olan ilgiden farklı bir ilgidir. Bu anlamıyla Hz. Ali insanlık tarihinde sayısız örnekleri olan, tarihe yön vermiş bir kişilikten öte bir anlam ve önemdedir.

Ali adı bizler için; gerçeğin, hakikatin, yüceliğin, erdemlerin, mertliğin, doğruluğun, dürüstlüğün, aşkınlığın, samimiyetin, arınmışlığın, mutlaklığın... ve daha yığınla varlığa anlam katan, var oluşa cevap vermesi gereken işaret ve manaların adıdır.

Hz. Ali, herhangi sıradan bir tarihsel şahsiyet, yiğit bir komutan, siyaset adamı, filozof değildir.

Ali demek, “Hakkın nurunun insan sıfatında yer yüzüne yansımastır”.

Ali demek yücelik demektir.

Kim ki yüceliği hedefliyor ve istiyorsa yolu mutlak olarak Ali'ye uğrar.

Hamuru balçıktan olan insan, her zaman yolunu şaşırırmaya meyillidir. Yolunu şaşırıp yolsuz kaldığında, hedefe götürmeyecek yollara saptığında, uçurum kenarlarına, bataklığa götüren yollara saptığında Ali'nin ışığı görmek isteyen gözler için yanıyordur.

Hz. Ali; mazlumların, haksızlığa uğramış olanların, darda olanların, yolunu şaşırانların dostu olmaya devam edecektir.

Dünya döndükçe Medet Ya Ali! nidaları dünyanın her coğrafyasında, her hüznü yürekte, her çelişkili düşüncede, her ağır işkencede, her zorlukta, her darlıkta haykırılmaya devam edecek.

Nerede bir mazlum varsa, haksızlığa maruz kalmış varsa Hz. Ali orada olmaya devam edecektir. Bunun için diyoruz ya, “dünya döndükçe, insanlık var oldukça Hz. Ali'de var olacaktır. Hz. Ali'de sembolleşen değerler bütünü var olacaktır”, diye.

Hz. Ali'de temsil olunan değerler insani değerlerdir. İnsanlıkta bir bütün olarak insanlıktan, asaletten yücelikten vazgeçmeyeceği için bu değerler her daim sahiplenilecektir.

Bize düşen, yani Hz. Ali'nin yolunu sürmeye çalışanlara düşen, Hz. Ali'yi, onun şahsından temsil olunan değerleri dünyanın her yerine ulaştırmaktır. Hz. Ali yoluna bağlı olanların yardımına koşmaktır.

5. Dört Kapı Kırk Makam

Dört Kapı ve bu kapılardaki Onar Makam kişiyi, insanlık bilincinin zirvesine ve onun ötesine taşıyan aşamalardır. Dört Kapı Kırk Makamla amaçlanan, insanın ham ervahlıktan çıkıp insan-ı kamil olmasıdır.

İnsan-ı kamil, olgun insandır. Yaşamı, evreni, dünyayı ve bütün bunlarla ilintili olarak ne varsa onların bilincine varmış, sırrı hakikate ulaşmış olan kişidir.

Dört Kapı Kırk Makamı teorik bilgiler veya felsefi bir takım açıklamalar olarak anlamak eksik bir algılama olur. Yine bunları ezberleyerek bazı sonuçlara ulaşmayı istemek yetersiz ve kaba bir yaklaşım olur.

Dört Kapı Kırk Makamla amaçlanana ulaşmak, teoriden ziyade pratikte yoğunlaşarak, hizmet ederek, yolun gereklerini yerine getirerek kısacası ruhen, aklen, kalben, bedenen, bütün duygu ve düşüncelerinde yaşayarak, bütün hücrelerinde an be an his ederek, kendini bir bütün halinde adayarak ancak mümkün olabilir.

Dört Kapı ve her kapının On Makamı ilk okunduğunda/duyulduğunda belki çok sıradan ve alışageldik, günlük hayatta -sık sık olmazsa da- kullanılan kavramlar olarak anlaşılır.

Öyledir de.

Ancak belli bir süreç ve zaman içerisinde bu kavramlar hayata uygulandığında, kişiliğe yedirilip özümsettirildiğinde ve bunun neticesinde duygulara, düşüncelere, davranışlara yavaş yavaş

yansıdığında bunların pek de öyle alışageldik kavramlar olmadığı görülecektir.

Tekrar olmasına rağmen yinede belirtmeden geçmeyelim. Burada anlatılanlar ancak hayata, pratiğe uygulandığında veya en azından uygulanmaya çalışıldığında bir anlam ifade eder. Bunun dışında bazı teorik bilgiler olarak kalırlar.

Bu kısa girişten sonra Dört Kapı Kırk Makamı biraz daha açmaya ve detaylandırmaya çalışalım.

Şeriat Kapısı ve Makamları:

1. İman etmek
2. İlim öğrenmek
3. İbadet etmek
4. Haramdan uzaklaşmak
5. Ailesine faydalı olmak
6. Çevreye zarar vermemek
7. Peygamberin emirlerine uymak
8. Şefkatli olmak
9. Temiz olmak
10. Yaramaz işlerden sakınmak

Şeriat kavramı, Sünni anlayış açısından genel olarak dogmatik dinsel yasa ve kurallar olarak anlaşılıyor ve bu çerçevede uygulanıyor. Biçimsel olanın ön planda olduğu, din ve inancın özünden ziyade geleneklerin din ve inanç adına en kaba şekilde uygulanmasıdır şeriat. Bu anlamıyla Sünnilikteki şeriat ile Alevilik inancındaki şeriat algısı ve uygulanması kesinlikle bir birinden farklıdır. Kavram aynı ama kavrama verilen anlam ve kavramın uygulanması neredeyse bir birine zıt bir şekildedir.

Yukarıda da izah etmeye çalıştığımız gibi Dört Kapı Kırk Makamın ilk kapısı olan şeriat kapısının Sünnilik inancındaki şeriat anlayışıyla bir bağlantısı yoktur. Alevi inancındaki şeriat anlayışı, on makamda da belirtildiği gibi daha çok temel bilgilerin öğrenilmesi ve uygunlanması olarak anlaşılabilir.

Sonuç olarak şeriat kapısı diğer kapıların ilki olması bakımından, insanı daha çok diğer kapılara hazırlama aşamasıdır. İnsanın Dört Kapı Kırk Makam ile ulaşacağı zirvelere hazırlama kapısıdır. Elbette her insan Dört Kapı Kırk Makamın amaçladığı o soylu hedeflere ulaşmaz. Şeriat kapısı bu manada insanın kendisine, çevresine, doğaya zarar vermemesi ve en asgari düzeyde de olsa belli bazı insani davranış ve düşünceleri almasının kapısıdır. Şeriat kapısının makamlarını her insan hiç bir gerekçenin arkasına saklanmadan yaşama uygulayabilir. Uygulamaya çalışabilir. Bu makamlarda belirtilenleri yerine getirmek toplum yaşamının sağlıklı olabilmesi için zorunluluktur.

Tarikat Kapısı ve Makamlar:

1. Tövbe etmek
2. Mürşidin öğütlerine uymak
3. Temiz giyinmek
4. İyilik yolunda savaşmak
5. Hizmet etmeyi sevmek
6. Haksızlıktan korkmak
7. Ümitsizliğe düşmemek
8. İbret almak
9. Nimet dağıtmak
10. Özünü fakir görmek

Şeriat kapısından içeri girip on makamı aşanlardan bazıları daha derin ve yoğunluklu olarak bir bütün halinde kendi varlıkları ve cümle varlıklar hakkında düşünmeye başlarlar. Düşünmek yeni arayışlara vesile olur. Var olan şeriat kapısındaki makamlar onların düşünsel sorularına cevap veremez hale gelir. Daha bir üst aşamaya ulaşmanın yollarını ararlar. İşte bu arayış onları Dört Kapı Kırk Makamın ikinci kapısı olan Tarikat kapısına götürür.

Tarikat kelimesi sözlüklerde şöyle tanımlanıyor: “Aynı dinin içinde birtakım yorum ve uygulama farklılıklarına dayanan, bazı ilkelerde birbirinden ayrılan Tanrı'ya ulaşma ve onu tanıma yollarından her biri.”

“Bir din içinde tasavvufa, gizemciliğe dayanan, inançta ve kimi ilkelerde birbirinden ayrılan, Tanrıya ulaşma, yollarından her biri.”

“Tasavvufa dayalı ve kimisi eski dinlerin kalıntılarını yaşatan, kimisi de şeriatın pek sert ve bencil yargılarını yumuşatmak gerekçesiyle oluşan türlü İslam öğretilerine verilen ad.”

Tarikat ve bu kavramın fiiliyattaki yansıması sözlüklerdeki anlamından daha derin ve önemlidir. Tarikat bir anlamıyla “Tanrı'ya ulaşma ve onu tanıma yollarından biridir,” diğer yandan kurumsallaşmadır. Belli bir düzen ve hiyerarşisi olan kurumsallaşmadır.

Hemen bu konuda da kısaca belirtelim ki, Sünni anlayışın tarikat algısı ve uygulanışı ile Alevi inancındaki tarikat anlayışı ve uygulanması, şeriat ve diğer bir çok kavram ve konuda olduğu gibi bir birinde farklı hatta zıt algı ve uygulamalar içeriyor. Dolayısıyla tekrar belirtelim ki sadece Sünnilikte

değil, diğere inanç ve dinlerdeki tarikat yapısı Alevilik inancıyla –kavram benzerliği dışında- bir birine zıttır.

Marifet Kapısı ve Makamlar:

1. Edepli olmak
2. Bencillik, kin ve garezden uzak olmak
3. Perhizkârlık
4. Sabır ve kanaat
5. Utanmak
6. Cömertlik
7. İlim
8. Hoşgörü
9. Özünü bilmek
10. Ariflik (kendini bilmek)

Tarikat kapısını açıp on makamı teker teker aşarak kişi artık yeni bir aşamadadır. O artık adım adım insan-ı kamil olma yolunda geri dönülmez bir noktadadır. Elbette daha yolun sonuna gelinmiş, hedefe varılmış değildir. Ancak yolun sonuna daha çok olmasına rağmen, kişi şeriat ve tarikat kapılarında edindiği bilgi ve tecrübelerle, benimseyip içselleştirerek aştığı makamlarla yolun geri kalan kısmını gidebilecek donanıma sahiptir.

Bu donanımla tarikat kapısından çıkan kişinin çalacağı kapı marifet kapısıdır. Marifet kapısı, şeriat ve tarikat kapılarından başarıyla geçmiş olanların çalabildiği kapıdır. Şeriat ve tarikatta öğrendiklerini marifet yoluyla ortaya koyabilecek olanların girebildiği kapıdır. Bu anlamıyla marifet zaten ustalık, hüner, uzmanlık anlamına geliyor. Demek ki marifet

kapısı marifetlerin yaşama aktarıldığı, halkın hizmetine sunulduğu bir kapıdır.

Hakikat Kapısı ve Makamları:

1. Alçak gönüllü/Turab olmak
2. Kimsenin ayıbını görmemek
3. Yapabileceği hiç bir iyiliği esirgememek
4. Allah'ın her yarattığını sevmek
5. Tüm insanları bir görmek
6. Birliğe yönelmek ve yöneltmek
7. Manayı bilmek/sırrı öğrenmek
8. Öze ermek/seyrü suluğunu tamamlamak
9. Hakkin sırrını öğrenmek/öğretmek
10. Allah'ın varlığına ulaşmak

Hakikat kapısı, cümle perdelerin kaldırıldığı, bütün sonuçların sebeplerine ulaşıldığı, hiçliğe/yokluğa ulaşılarak her dem var olmanın meydana geldiği kapıdır.

Bu kapıya ulaşmış olanlar, geldikleri öz'le, ana kaynakla buluşmuş, bir olmuşlardır.

Hakikate ulaşmış olanlar için yanlış yapmak yoktur. Onlar artık yalnızca doğruları dile getirir, yalnızca doğrularla hareket ederler.

Onlar, Hallac-ı Mansur gibi Hakla Hak olmuşlardır. Hakla hak olmuş olanlar için gizli-açık yoktur. Onlar cümle varlıkların bilincinde, cümle sırlara hakim olanlardır.

6. Muharrem Orucu

Muharrem orucu Alevilik inancına inanmış olanların yapmakla yükümlü oldukları en önemli ibadetlerden biridir.

Muharrem ayı Hicri takvime göre (bu takvimin bir diğer adı da Kameri/Ay takvimidir) birinci aydır ve Muharrem orucu da bu ayın ilk gününden başlar.

Muharrem orucunun tarihi Adem peygambere kadar gider. Hz. Muhammed de Muharrem orucu tutmuştur.

Muharrem orucu, insanın kendi iç benliğine yönelmesi, yanlışlarını-doğrularını, eksilerini-artılarını hesaplaması ve bütün bunların sonucunda daha iyiye, doğruya, güzele yönelmesine davettir. Nefsini terbiyeye, Hacı Bektaş Velininde buyurduğu gibi nefsini bilmeye vesiledir oruç.

Muharrem orucu biz Aleviler için Adem peygamberden başlayarak bütün peygamberlerin yerine getirdikleri bir ibadettir. Bunun yanı sıra başta Hz. Hüseyin olmak üzere On İki İmamların şahadetlerinden dolayı aynı zamanda bir yas'tır. Bundan dolayıdır ki Muharrem orucunun diğer bir adı da Yassı Matemdir.

Aleviler olarak Muharrem orucu ile Hz. Adem'den günümüze gelen bir ibadeti yerine getirirken aynı zamanda Hz. Hüseyin'in şahsında Ehlibeyte, Ehlibeytte temsilini bulan insanlık değerlerine bağlılığımızı yineliyoruz. Yezide ve yezitte sembolleşen bütün kötülöklere lanet ediyoruz.

Muharrem orucu, bütün bu özellikleriyle biz Aleviler için önemli bir ibadettir.

Muharrem Orucu nasıl tutulur?

Kurban Bayramının 1. gününden başlayarak 20 gün sayılır. 20. günün akşamı Muharrem Orucu için niyet edilir ve oruç başlar.

Oruç süresince (12 gün boyunca) düğün, nişan, sünnet ve benzer törenler/etkinlikler yapılmaz, kurban kesilmez, et yenilmez, Kerbela Şehitleri'nin çektikleri susuzluğu hissetmek için su oldukça az içilir veya sağlık durumu el verdikçe 12 gün boyunca hiç içilmez. Su yerine daha çok ayran, meyve suyu, çay ve benzer içecekler içilir.

Muharrem orucunun on ikinci gününden sonra ise On iki İmamlar 'in ve bu yolda şehit olan bütün canların anısına on iki çeşit/veya daha fazla gıdadan oluşan Aşure Çorbası pişirilerek o yılki Muharrem Orucu noktalanır.

Muharrem orucu hakkında ek olarak şunları söyleyebiliriz.

Her şeyden önce bizlerin inancı olan Alevilikte samimiyet esastır. Muharrem orucuna da samimiyet ilkesi çerçevesinde yaklaşmalıyız.

Orucumuzu bazı çıkar hesapları ile tutmamalıyız. Yine biçimsel bir kuralı yerine getiriyor olmak için tutmamalıyız. Bütün bunlardan öte, ne yaptığının bilincinde ve neden oruç tuttuğunun ayırdın da olarak tutmalıyız. Eğer ortada belli bir inanç, itikat, bilinç, hissediş, bağlılık yoksa tuttuğumuz oruç tam olarak amacına hizmet etmiyor demektir.

Muharrem orucunda gönüllülük esastır. Kişi kendi özgür iradesi ve bilinciyle oruç tutmalıdır. Başka inanç mensuplarının yaptıkları dayatma, baskı, zorlama biz Alevilerin inancına aykırıdır.

Yukardaki satırlarda da işaret edildiği üzere Muharrem orucu Adem peygamberden başlayarak cümle peygamberlerin ve onları takip edenlerin tuttukları bir oruçtur. Bu orucun özü bu başlangıç ilkesine dayanıyor. Ancak biz Aleviler için anlam ve önemi Kerbela çölünde susuz bir şekilde, insanlığın tanık olduğu ender vahşetlerden birisine maruz kalarak şahadet şerbetini içen İmam Hüseyin'in şahadetiyle başka bir boyut alıyor ve daha da yaşamsal hale geliyor. Orucumuzu bu öz ve bu özün etrafında gelişen yol önderlerimizin (başta Oniki İmamlar olmak üzere) yoluna ve ilkelerine bağlılığın gereği olarak, onların şahsında temsilini bulan ve insanlığı gerçeğe davet eden değerlerine, doğrularına bağlılığın gereği olarak tutmalıyız.

Bunların ışığında tekrar şunların altını çizebiliriz:

Orucumuzda samimiyet ve bu temsil olunan değerlere bağlılık esastır.

Bu çerçevede orucumuzu tutarken kesin kes sağlığınıza zarar verecek şekilde tutmamalıyız.

Hiç bir cana kıymamak maksadıyla on iki gün boyunca -oruç tatalım veya tutmayalım- kesinlikle et yememek gerekiyor.

Yaşamımızın bütününde küfür, şiddet, nefret, öfke, kıskançlık, kin ve daha benzer olumsuz duyguların ve bu duyguların davranış halini almasına izin vermemeliyiz. Muharrem orucu bu kurallara daha bir dikkat etmemiz gereken özel ve anlamlı günlerdir. Bu günlerde daha dikkatli olarak bu tür olumsuzluklar varsa yaşamımızdan, kişiliğimizden çıkarıp atmalıyız.

Oruçlarımızı açtıktan sonra yine aşırıya kaçmamamız gerekiyor. Mümkün olduğunca, sağlığımızı ve bünyemizi de düşünerek az tüketmeliyiz.

Yine sağlığımıza dikkat ederek mümkün olduğunca sade su içmemeye özen göstermeliyiz. Bunun yerine meyve suyu, ayran, çay ve benzer içeceklerle su ihtiyacımızı giderebiliriz.

Düğün, nişan ve daha başka eğlencelerden uzak durmalıyız. Muharrem orucu bizler için aynı zamanda bir yastır. İmam Hüseyin'in acısını yüreğinde hissedenler, Celal Abbas'ın kolundan akan kanın kendi yüreklerinde aktığını hissedenler doğal olarak eğlenemezler.

Bu samimi duygu ve düşüncelerle oruç tutan cümle canların oruçları kabul olsun.

7. Kerbela ve İmam Hüseyin

Kerbela'yı bilmek, Kerbela da yaşanmış olan kırılmayı ve bu kırılmanın insanlık tarihi açısından ki önemini bilmek her Alevi açısından kendi geçmişini bilmek demektir.

Kerbela olayı aradan asırlar da geçse unutulmayacak kadar derin, anlamlı, öğreticidir.

Kerbela, iyi ile kötünün, zalim ile mazlumun, lanetli ile kutsalın, karanlık ile aydınlığın hesaplaşmasıdır.

İmam Hüseyin burada kutsallığı, mazlumu, aydınlığı temsil etmektedir.

Kerbela olayı tarihte olmuş milyonlarca olaydan biri değil.

Kerbela olayı insanın aşkın(yüce) hali ile bataklık halinin ayrıştırılma olayıdır. Böyle olunca da İmam Hüseyin'in şahsında temsilini bulan değerleri savunanlarla Yezidin şahsında temsilini bulanlar arasındaki mücadele sürgit devam etmiştir ve dünya döndükçe de devam edecektir. Ta ki Yezidin temsil ettiği düşünce ve yaşam sistemi yok olana dek.

İmam Hüseyin; doğruluğu, dürüstlüğü, mazlumluğu, fedakarlığı, haklılığı, adaleti, dostluğu, bağlılığı, hakkaniyeti... temsil ediyor. Yezid ise; gücü, iktidarı, zalimliği, saltanatı, yıkıcılığı, namertliği, haksızlığı, sömürüyü... temsil ediyor.

Bazıları halen neden Kerbela olayının güncel olduğunu anlayamıyor.

Hala güncel.

Ve haksızlık, yolsuzluk, yobazlık, yozluk, yoksulluk, maddeye-güce tapma, savaşlar oldukça, sömürü, adaletsizlik, eşitsizlik oldukça da güncel kalacaktır.

Kerbela çölünde insani olanla insani olmayanın mücadelesini verdi saygıdeğer İmam. Biçimde kaybetse de özde mücadeleyi kazanmıştır. Eğer İmam Hüseyin Yezit'e biat etseydi ve bunun sonucunda Yezit tarafından hediyelere boğulup iltifatlar görseydi, o vakit İmam Hüseyin kaybederdi. Ancak İmam Hüseyin, “Yezit'e biat etmektense onurluca şehit olurum” diyerek biçimde bir kaybedişin ama özde bir kazanımın sahibi olmuştur. Bu kazanım İmam Hüseyin ve yoldaşlarının şahsında bütün haksızlığa, zalimliğe, sömürüye, talana, yobazlığa... uğrayanların kazanımıdır. Bunun için diyoruz ki; kaybeden Yezit ve cümle zalimler, kazananlarsa Hüseyin ve cümle mazlumlardır.

8. Hizmet Etmek

Son 400 yıldır dünya sahnesinde yokuz. Büyük Alevi önderi Şah İsmail'den sonra ciddi anlamda bir örgütlenmemiz yok. Dolayısıyla insanlık için pek önemli olmayan, her açıdan günden güne gerileyen, bırakalım gelişmeyi ve insanlıkla buluşup insanlığın gündeminde olmayı, daha temel yaşam garantisinden yoksun bir halde, sürekli olarak katledilme korkusu ve baskısıyla yaşayan, varlığını zor bela günden güne eriyerek sağlamaya çalışmış olan bir toplumsal gerçekliğimiz var.

Bu, böyle gitmemeli.

Son 400 yıldır zor belada olsa, hiç bir gelişme yaratmamış da olsak varlığımızı sürdürüp bu günlere geldik. Son 400 yıldır asi ve asil atalarımızın soylu miraslarını yiyerek varlığımızı sürdürdük. Bu soylu mirastan güç alarak gelecek çağlarda tekrar o görkemli günlere dönebiliriz. Daha açıkçası dönmek durumundayız. Yoksa bir saatten sonra atalarımızın mirası da bize yetmeyecek ve böylece tarih sahnesinden silinip gideceğiz.

Silinmemeliyiz.

Tarih sahnesinden silinmek bir yana hak ettiğimiz yerimizi almak için çaba ve çalışmalarımızı yoğunlaştırmalıyız.

Bu yola hizmet eden, hizmet iddiasında olan kim varsa, inanç önderlerimiz olan dedeler-babalar-analar, rehberler, pirlar, dervişler, kurum yöneticileri, ozanlar, şairler, yola aşk ile bağlı aşık-ı sadıklar, aydınlar, bacılar, gençler ve bu yolun talipleri;

her kim yüreğinde katre kadar Ali aşkı yaşıyorsa, beyninde zerre kadar Alevilik bilinci taşıyorsa, asgari düzeyde bu yolun kurallarını benimseyip uyguluyorsa gereklerini yerine getirmelidir.

Daha çok, daha çok çalışmalıyız.

Yaptıklarımız, bu yola hizmetlerimiz kabul olsun, ancak bunlar çok değerli hizmetler olmakla beraber yetmiyor. Bu yaptığımız hizmetler inançsal gerçekliğimizin kabulünü sağlamıyor, geleceğimizin sağlam temellerde var olmasını sağlamıyor.

Kızmadan, küsmeden, darılmadan, bıkmadan, yorulmadan, pes etmeden hiç bir gerekçenin arkasına saklanmadan yolumuza nasıl daha iyi hizmet edebiliriz düşüncesi, duygusu ve eylemi içerisinde olmalıyız.

Hiç kimseden bir şey beklemeden kendi üzerimize düşeni yapmalıyız. “Başkası neden yapmıyor, neden ben yapıyorum” düşüncesi sonucu bizler bu acınacak haldeyiz. O halde kimseden bir şey beklemeden, kimseye kızmadan yola hizmet etmeliyiz.

Yol esastır.

Bizler yola hizmet ediyoruz. Birileri yapsın, yapmasın. Bu onları bağlar. Bizler kendimizden sorumluyuz. “Bizler üstümüze düşeni yapıyor muyuz?” sorusuna gönül rahatlığıyla yanıt veriyorsak sorun yok demektir.

Bu şekilde, gecesini gündüzüne katan, bu inançla bütünleşip bu topluma sınırsız bir bağlılık duyan, Hz. Ali'nin, On iki İmamlar'ın, Hünkar'ın, Mansur'un, Pir Sultan'ın, İmam Hüseyin'in ve başka yol önderlerinin adı geçtiğinde yüreğinde

ancak yaşıyanların bildiği bir tatlı sizi hissedenler bu his ettiklerinin gereklerini asgari düzeyde yerine getirirlerse çok şeyleri aşmış olacağız.

Yukarıda dediğimiz gibi bu yolla asgari düzeyde bütünleşmiş olan üç beş tane yiğit Alevi önderi toplumumuzu insanlık içinde hak ettiği konuma sandığımızdan daha kısa bir sürede getirebilir.

Bizler kendi dışımızda bir mucize beklemiyoruz. Atalarımızın yol göstericiliği, şanlı tarihimiz, ortada olan mirasımız zaten yola hizmet etmek isteyenler için bir mucize niteliğindedir. Bu yol için hizmet ettiğimizde Bozatl Hızır her dem hazır ve nazır olarak yardımcımızdır.

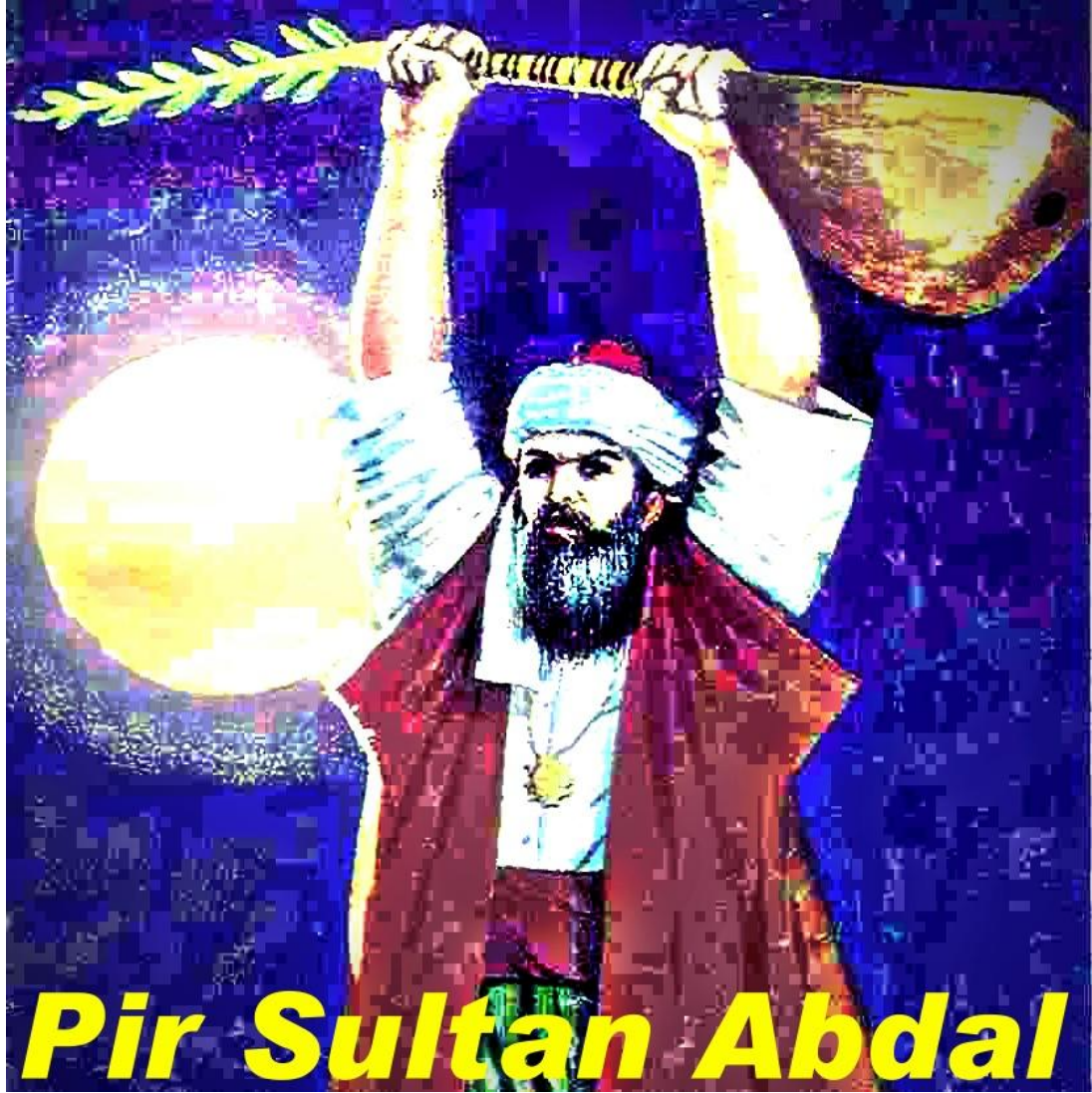
O halde neden bu yola layıkıyla, bu toplumun korkusuz ve baskısız yaşaması için, Alevilik inancının dünyanın dört bir tarafında bilinmesi, tanınması için çalışmalıyım, hizmet etmeyelim?

Hizmet etmeliyiz.

Eğer bizler gerektiği gibi hizmet etmezsek bu toplum asimile olacak, bu inanç yer yüzünden silinecek.

Buna gönlümüz razı olur mu?

Olmaz diyenlerin Bozatl Hızır yardımcısı olsun.

9. Musahiplik

Musahiplik, gerçek anlamda kan bağıını da aşan bir kardeşliktir. İnsan bazen aynı anne babadan olduğu halde kardeşiyle ve aynı soydan olduğu halde akrabasıyla aynı duygu ve ruh ikliminde olmayabiliyor, anlaşılamıyor. Farklı ilgiler, bakışlar, algılamalar, değer yargıları olabiliyor. Oysa musahiplikte tam tersi geçerli. Musahiplikte, musahipler aynı yolun yolcusu, aynı değerlerin savunucusu, aynı ruh ikliminin, aynı düşünce ve duygu boyutunun yaşayıcılarıdır.

Kan bağı ile oluşan kardeşlikte insanlar kardeşinin geçiminde ve başkaca beylerinden çoğunlukla sorumlu değildir. Musahiplikte ise insan musahibinin geçimi de dahil her olumlu ve olumsuz gidişatından kendisi kadar ve hatta kendisinden daha çok sorumludur.

Musahiplik dünyada olduğu gibi diğer alem/alemlerde de devam edecek bir kardeşliktir.

Musahiplik miadı dolmuş ve artık günümüzde önemi ortadan kaybolmuş bir kurumlaşma değildir.

Geçmişte olduğu gibi günümüzde ve gelecekte de önemi olan bir kurumdur.

Hem bireysel manada ve hemde toplumsal manada yararları olan bir kurumlaşmadır.

Bunun dışında Alevilik inancı ve Alevi toplumsal varlığının sağlam temeller üzerinden varlığını sürdürmesi noktasında da önemli bir kurumsallaşmadır.

Musahiplik, Muhammed Ali'den kalmıştır.

İkrar verip musahip tutmak Muhammed- Ali yoluna girmenin en önemli şartlarındandır.

Şartlar uygun olduğunda her Alevi musahip edinmek yükümlülüğündedir.

Musahiplik, kardeşlik ötesi bir birliktelik olduğundan, yani bir ömür boyu sürdüğünde ve gereklerini yerine getirme sorumluluğu olduğundan, ona göre musahibini seçmek gerekiyor.

Musahiplik seçimi kişilerin özgür iradesiyle gerçekleşiyor. Ancak anne-babasının, pîrinin, rehberinin, mürşidinin düşüncelerini dinlemek, görüşlerini almak bu özgür irade önünde bir engel değildir.

Kişiler musahip olmaya karar verdiklerinde mürşitlerine/pîrlere/dedelerine bu kararlarını sunmaları gerekiyor. Bunun sonucunda inanç önderleri gereken şartları onlara bir kez daha hatırlatıp ikrar törenini gerçekleştirirler. Ve böyle ikrar, imanlı olarak, ölmeden önce ölümlük yeni bir hayata başlamış olurlar.

Ne mutlu pîri, rehberi, mürşidi, musahibi olana.

Ne mutlu ikrarlı, imanlı olarak ölmeden önce ölümlük yeniden doğanlara.

Ve ne mutlu böyle tam manasıyla, dört dörtlük olarak, yüzde yüz olarak bu yolu yaşayanlara.

10. Hızır

Yetiş ya Hızır” deyimi asırladır darda kalanın, zorda olanın umut çılgılığı olarak söylenmektedir. Hızır, zor durumda kalanların, son çareleri tükenenlerin çağırdıkları, haksızlığa uğramış ve zulüm görmüş olanların, acılar ve yoksunluklar içinde yaşayanların medet diledikleri erendir.

Bilinenlerin aksine Hızır, sadece Anadolu’da değil, bir çok coğrafyada aynı anlamda bilinmekte/anılmaktadır.

Biz Aleviler Hızır’ı bir peygamber olarak kabûl ederiz. Bizler için O, Hızır Peygamber, Hızır Aleyhisselam ya da Hızır Nebidir. İncancımıza göre Hızır Peygamber ölümsüzlük suyunu (Ab-1 Hayatı) içmiştir.

Karanlık bir gecede

gözlerim seçmez olmuşken hiç bir şeyi
uçurumun eşiğine gelmişken

ve artık adım adım yok oluşa yürüyorken

Hızır'dır beni yok oluştan kurtarıp cümle varlığa dahil
olmamı sağlayan

Zaman değişmiş, uçurumların boyutu ve derinliği değişmiş,
karanlığı aydınlığa çeviren teknoloji gelişmiş ancak Hızır'a
olan ihtiyaç değişmiyor.

Zahiri manada Hızır'a belki ihtiyaç eskisinden azdır. Belki öyle bir zaman gelecek zahiri bir takım ihtiyaçlar için Hızır'a hiç başvurulmayacak. Ancak içsel manada insanoğlu yaşadığı müddetçe Hızır'a ihtiyaç duyacak ve Hızır insanoğlu var olduğu sürece insanlara yardım etmeye devam edecektir.

Hızır aleyhi selam salt bir dönem var olan veya bazı yaşamsal ihtiyaçların temini konusunda başvurulan ve yardım umulan bir varlık değildir. Olayı böyle değerlendirmek inançlara kaba bir yaklaşım göstermektir. Hz. Hızır ve bu çerçevedeki inanç çok kadim bir inançtır. Adeta insanoğlunun genlerine işlemiş ve kalıtsal hale gelmiştir. İnsanoğlu çoğu kez farkında olmadığı halde yaşadığı her zorlukta, çektiği her sıkıntıda başvurduğu, yardım istediği ana kaynak Hz. Hızır'dır.

Bir çok coğrafyada, farklı topluluk ve kültürlerde bizdeki algılama, uygulama ve adlandırma ile biçimsel farklılıklar taşısaya da öz olarak Hızır ve Hızır'a inanç vardır. O topluluklarda bunun adı Hızır olmasa bile, biçimsel ve simgesel farklılıklar olsa bile özde aynı inanç mevcuttur. Dediğimiz gibi, bu inanç adeta insanoğlunun genlerine işlemiş bir inançtır. Dolayısıyla her toplulukta bir şekilde vardır. Bazı topluluklarda çok derin bir bağlılık ve bu inanç konusunda bir bilinç vardır, bazı toplumlarda ise üstü örtülmüş bir şekilde varlığını çok görünür olmamasına rağmen sürdürmektedir.

Hz. Hızır'ın her daim var olduğu, topluluğun gündelik yaşamında yer aldığı, kültürel olarak yaşatıldığı ve en önemlisi de inançsal ritüellerde önemli şekilde yer aldığı toplumlardan biriside Alevi toplumdur.

Biz Aleviler için Ocak ve Şubat ayları (daha çok Şubat ayının 13-14-15. günleri) Hızır aylarıdır. Bu zamanlarda üç günlük Hızır orucu tutarız.

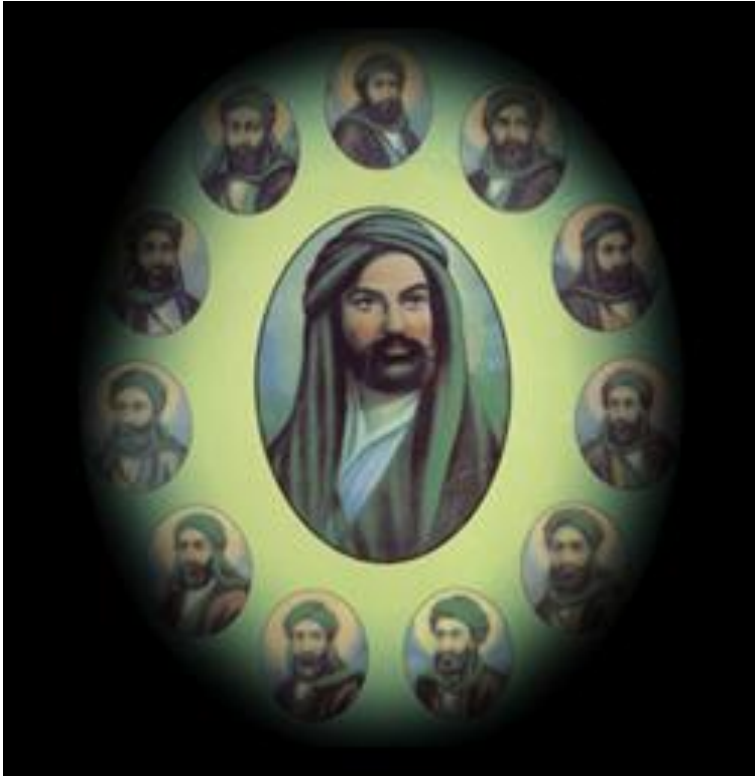
Hızır bizler için bolluktur, berekettir. Dilde dileklerimizizin, gönülde muratlarımızın kabul olmasına vesile olandır. Devlet

(maddiyat anlamında) isteyenlere devlet, evlat isteyenlere hayırlı evlat verilmesine vesile olandır.

Hızır demek, her türlü zorluğun aşılması, her tür sıkıntının giderilmesidir.

Yolda, darda, zorda kaldığımızda ilk carımıza yeten ve bizlerin tekrar zorluklarımızı aşarak doğru yolu bulmamıza vesile olan Hızır'dır.

Hızır, bizler için her zaman hazır ve nazırdır. Bu doğruya inandıktan sonra bizler hiç bir sorunun, sıkıntının, zorluğun altında ezilip küçülmeyiz. Her zaman ve her şart altında Hızır'ın bizlerin carına yetişeceğine inandığımız vakit aslında bir çok zorluğu yendiğimiz vakittir de. Hızır, bizlerin özünde saklı. Bize düşen özümüzdeki Hızır'ın yine bize ulaşmasını sağlamaktır.

11. Delili Uyandırmak

Her perşembeyi cumaya bağlayan akşam inançlı bir Alevi evinde delili uyandırmalı, duasını etmeli ve öyle sofraya oturmalıdır.

Zamanla çocuklara bu ritüel yaptırılmalı ve böylece bu geleneğimiz yaşatılmalıdır.

Bazıları diyor ki “nereden çıktı bu?”

Normal şartlarda her perşembe akşamı cem ibadeti yapılmalıdır. Ancak günümüz şartlarında her perşembe bir araya gelip cem ibadeti yapmak çoğu kimse için çok zor bir durum. Ama akşam evimizde yalnız veya ailemizle delilimizi uyandırıp, duamızı edebiliriz.

Birazda delil ve çerağ kavramlarının ne anlama geldiğini açıklayalım.

Çerağ ve delil kelimeleri/kavramları genel manada bir birinden farklı anlamlara sahip olmakla beraber Alevi inancında birlikte kullanılan kavramlardır. Çerağ kelimesi Farsça bir kelime olup kandil, güneş, mum, lamba, çıra anlamına gelmektedir. Delil ise Arapça bir kavram olup rehber, yol gösterici, kılavuz anlamına gelmektedir.

Cemlerimizdeki on iki hizmetlerden biride çerağı yakma, başka bir kavramla delili uyandırma görevidir. Bu hizmete hem çerağcı hemde delilci denilir. Çerağ ve delil Alevi inancında bir birinin içine geçmiş, biri diğerinin yerine kullanılan, birbirini tamamlayan kavramlardır. Bu elbette öylesine oluşmuş bir birliktelik değildir. Bunun oluşumunun bir çok anlamı olmakla

beraber asıl anlaşılması gereken veya anlam verilmesi gereken batını manasıdır. Dışsal/zahiri olarak bile bu kavramlar yan yana getirildiğinde anlamak isteyenler için epey anlamlar vardır. Bir yandan ışık, diğer yanda yol göstericilik!

Çerağ yakıldığı, delil uyandırıldığı zaman salt gün yüzüne çıkan güzellikler, aydınlanan mekan değildir. Asıl aydınlanan insanın kalbi ve bilincidir.

Çerağ, Allah'ın nurudur. Daha yer gök hiç bir şey yokken o nur vardı. Her şey o nurdan meydana gelmiştir. İşte çerağın yakılması o nurun bütünlüklü olarak, daim olarak yankısını bulmasıdır.

Çerağın yakılması Muhammed Ali yolunun sevgiyle, aşkla olduğu kadar bilimle, irfanla bütün insanların yüreklerinin ve beyinlerinin aydınlanmasıdır.

Aydınlanan insan, kendini bilen insan varoluşa en anlamlı cevabı verendir.

Aydınlanan, aydınlık olan, çerağ misali yanan çevresini de aydınlatır.

12. Can Ölmez

Ölüm bizlere çok mu uzak?

Ölüm bizlere bir nefesten de daha yakın değil mi?

Ölüm hayatımızın mutlak gerçeği değil mi?

Peki nasıl olmalı, nasıl bir davranış ve ruh ikliminde olmalıyız ölüm karşısında?

Ölümü yaşamın doğal bir sonucu olarak anlayıp 'ölen tendir can ölmez' düşüncesi ve inancıyla Hakka yürüyeceğimize iman ederek karşılayacağız ölümü.

Ölüm bir son değildir. Ebedi mekanımızın ilk basamağıdır. Ölüm karşısında korkuya, telaşa, kayıtsızlığa, vurdumduymazlığa ve daha benzer şeylere gerek yok.

Yerli yerinde bir anlama ve inanç ile yaklaştığımızda taşlar yerine oturmuş olacaktır.

Her canlının doğumu nasıl aynı şekilde bir gün mutlaka öleceği gerçeğini beraberinde getiriyorsa, bu doğum aynı zamanda canın/ruhun ölmezliğini de beraberinde getiriyor.

Ten ölüyor. Tenin ölmesi bile mutlak bir yok oluş anlamına gelmiyor. Ten ölünce başka bir şekil alarak varlığını sürdürüyor.

Başkalaşmışta olsa varlığını sürdüren ten bile tam anlamıyla yok olmazken can nasıl yok olsun ki?

Korkuya ve tereddüte gerek yok.

Can ölmüyor.

Nasıl bu kadar eminiz canın ölmediğine?

Gidip gelen var mı?

Gidip gelen şüphesiz ki yok ama biz yinede eminiz. Yolumuz, inancımız, idrakimiz, bilincimiz bize bunun böyle olduğunu açık açık söylüyor, gösteriyor.

Bu noktada ölüm canın asıl sahibine geri dönmesidir.

Can asıl sahibine geri dönerken, damla misali okyanus ile birleşirken elbette yanında, beraberinde bazı şeylerde götürüyor. Zaten canın bir tene sahip olmasının asıl gayesi de bu değil midir?

İşte yaşamın asıl amacında budur. Canın tenden kopup giderken yanında götürecekerinin bilincinde olması ve doğru şeyleri beraberinde götürmesidir.

Belkide bütün mesele buradadır. Doğru şeylerin beraberinde götürülüp götürülmediği meselesindedir. Bütün bu korkular, yok saymalar, telaşlar, feryatlar... doğru şeylerin beraberinde götürülmediği hissinden, sezgisinden kaynaklanıyor olsa gerek.

Oysa anlamına uygun bir yaşamın sahibi olabilsek, kendimizle, çevremizle, cümle kainat ve varlıkla barışık şekilde bir yaşamın sahibi olabilsek, inanç ve idrak anlamında yanlış ve yetersiz yollara sapmamış olsak, eminiz ki ölümü de matem olarak değil, erenlerin yaptığı gibi kavuşmanın nişanesi olan şenlik atmosferinde karşıladık.

Hiç bir şey için geç değil. Her zaman bir kapı açık. Son nefese kadar dahi o kapı açıktır.

Başta kendimizde olmak üzere an itibariyle yaşamın tümüne, cümle kainata güzellikler ve doğruluklar işleyelim. Sevgiyi ve hoşgörüyü esas alarak, barışı ve kardeşliği ilke edinerek, dayanışma ve paylaşımı sunarak, rahmet ve merhamet denizinden damla misali yapabildiğimiz/ulaşabildiğimiz/verebildiğimiz herkese ve her şeye verelim/yapalım/sunalım.

Kinle, kibirle, maddiyatı esas alarak, paraya taparak, dünyada kalacak olan malımıza güvenerek, hasetle, nefretle, öfkeyle, maskaralıkla, düşmanlıkla... son nefesimizi verdiğimizde Hakka yürümek yerine gerçekten ölmüş oluruz.

Ölenin ten olduğu, canın baki olduğu bilinci, inancı, idraki, sezgisi, duygusu ile ebediyete intikal etmeden, gönül dünyamızı yoklayarak, düşünce denizimizi kirlerden arındırarak ağlattığımız varsa güldürerek, kırdığımız varsa tamir ederek, döktüğümüz varsa yerine koyarak, küstüğümüz varsa barışarak, incindiğimiz varsa hoş görerek... gönül rahatlığıyla, arınmış-durulmuş pirüpak olmuş bir şekilde son nefesimizi verdiğimizde ise ölmüş olmayız, Hakka yürümüş oluruz.